



BIBLICKÉ IMPULZY

júl 2023

Milí priatelia, členovia a priaznivci KBD a všetci bratia a sestry! Mesiac jún tohto roka bol krásny a duchovne bohatý. Vo všetkých našich farnostiach prebehli slávnosti prvého svätého prijímania detí, v kňazských seminároch ukončili svoje štúdiá a formáciu naši novokňazi, ktorí sa v týchto dňoch už presúvajú na svoje miesta prvých kaplánskych staníc, vysvätení boli aj noví diakoni ako tí, ktorí už túžobne hľadajú na budúci rok, keď naplno vstúpia do Pánovej vinice ako pracovníci plní elánu a nadšenia za Božie kráľovstvo v dušiach veriacich... Bol to mesiac Božského Srdca Ježišovho a mnohí ste využili príležitosť prežiť mesiac jún práve v tomto znamení. Je krásne prežívať každý deň nášho života s nejakou peknou myšlienkou o Bohu, ktorý nás tak veľmi miluje...

V týchto prvých júlových dňoch sa začínajú prázdniny a to je čas na „veľkú rekapituláciu života“. Dá sa to urobiť počas dovolenkových či prázdninových dní. V prázdninových mesiacoch možno prehodnotiť celý svoj život. Chceli by sme vám navrhnúť, aby ste dovolenkové týždne alebo prázdninové mesiace prežili užitočne. Dá sa to urobiť tak, že budeme tento výnimočný čas prežívať so Svätým písmom a začítame sa do niektorej knihy, ktorá nám pripadá zaujímavá a užitočná. Alebo sa dá rozvinúť niečo trvalé, niečo systematické, napr. čítať a meditovať o takých textoch Písma, ktoré hovoria o sláve Boha a kráse stvorenia (Ž 8; Ž 19 či rôzne iné texty alebo aj celé knihy Písma).

My v redakcii Biblických impulzov sa zamýšľame nad budúcnosťou Katolíckeho biblického diela a nad vyhlídkami do jeho ďalšej činnosti, pretože v najbližšom čase bude potrebné vyriešiť niektoré z otázok ďalšieho fungovania tejto inštitúcie. Zo srdca vám prajeme, aby ste na konci prázdnin boli všetci spokojní a aby sme všetci mohli radostne konštatovať, že to boli požehnané dni a týždne, ktoré nám Pán doprial.

Správy a zaujímavosti z biblického sveta

V doterajších číslach Biblických impulzov sme vás, milí naši priatelia a priaznivci, informovali o histórii Katolíckeho biblického diela na Slovensku najmä v zornom uhle prvých dvoch desaťročí jeho činnosti. Teraz, keď si uvedomujeme, že KBD naplnilo už tretiu desiatku svojej existencie, musíme sa zamýšľať nad ďalšou víziou jeho činnosti a konkrétnych cieľov, o ktoré sa bude treba usilovať. K tomu nám slúžia aj udalosti biblického charakteru v iných krajinách, ba aj na domácej pôde. Niektoré si pripomeňme.

Vo štvrtok 8. júna 2023 kresťania katolíci vo Svätej zemi, ako aj inde vo svete, slávil slávnosť Božieho Tela a Krvi. Vo Svätej zemi sa tiež konala slávnosť, pri ktorej predniesol svoj príhovor patriarcha Jeruzalema, arcibiskup Pierbattista Pizzaballa. Vyzdvihol a zdôraznil v nej najmä ten fakt, že Ježiš Kristus je naozaj, skutočný a živý prítomný v slove a v chlebe a dáva sa nám so svojou láskou. Bez Eucharistie by bol náš život prázdny a smutný. Vedia

o tom svoje apoštoli, Zachej, Nikodém... taktiež svätci a svätice Cirkvi. S ním možno prejsť cez púšť zla a smrti a spočinúť v jeho spoločenstve.

Presne 1. júla 2023 sa v Bazilike agónie Pána Ježiša slávila slávnosť Najsvätejšej Krvi nášho Pána Ježiša Krista. V ten sa zároveň začal sláviť Jubilejný rok storočnice od postavenia tejto baziliky. Tradícia o mieste Ježišovej modlitby práve na tomto mieste v predvečer svojho umučenia je však viazaná na najstaršie časy. Teda kresťania od počiatku uctievať toto miesto ako miesto Ježišovho potenia sa krvou na Zelený štvrtok večer pred svojim umučením. Súčasná Bazilika agónie (=smrteľného zápasu) nášho Pána bola stavaná v rokoch 1922 – 1924. Na jej stavbe sa podieľali viaceré národy sveta, a preto sa ujal aj jej druhý názov ako Bazilika národov. Jej vzhľad a celkovú architektúru navrhol taliansky architekt Antonio Barluzzi. V centrálnej časti trojlodovej baziliky je zachovaná pôvodná skala, na ktorej sa modlil a krvou potil Ježiš Kristus na Zelený štvrtok večer pred svojim utrpením. Stavbu baziliky viedli otcovia františkáni, na stavbe pracovalo 400 pracovníkov. Na začiatku bohoslužby kustos Svätej zeme Francesco Patton, OFM prečítal dekrét na otvorenie jubilejného roka tejto baziliky a otvoril jubilejnú bránu. Na otvorenú skalú pred hlavným oltárom rozsypal lupene z červených ruží s komentárom, že tieto červené lupene symbolizujú všetky bolesti a agóniu ľudstva.

Františkáni vo Svätej zemi v pravidelných intervaloch pripravujú rozličné nahrávky, v ktorých formou rozhovorov vysvetľujú Sväté písmo. V tretej biblickej katechéze páter Alessandro Coniglio OFM, profesor na SBF Jeruzalem, vysvetľoval súvis medzi jednotlivými veršami Máriinho chválospevu Magnificat (Lk 1,46-55) s postavami biblických žien Starého zákona v takomto poradí: matka sudcu a proroka Samuela Anna, kráľovná Ester, premožiteľka Holofernesa Judita, premožiteľka nepriateľa Izraela Jahel, prorokyňa Izraela Debora, Mojžišova sestra Miriam, Jakubova manželka Ráchel a napokon Abraháмова manželka Sára. Páter Alessandro objasnil zaujímavé súvislosti medzi jednotlivými veršami a životom, resp. citátmi spomenutých žien Starého zákona, čím otvoril úžasné duchovné bohatstvo Máriinho chválospevu Velebí moja duša Pána.

S pátrom Alessandrom sa zhováral páter Bruno Varriano OFM.

Biblické prístupy

V minulom čísle Biblických impulzov bola reč o tzv. inklúzii ako o dôležitom a v Biblii obľúbenom štruktúrnom prvku biblických textov. Uviedli sme dva príklady evanjeliových textov. Veríme, že naši čitatelia, ktorí sa horlivo zaujímajú o prácu s biblickými textami, našli aj ďalšie príklady použitia tohto formálneho prvku biblických textov. Židovská mentalita s obľubou používala tento prvok vo viacerých obmenách: tak v prípade krátkych úryvkoch, ktoré mali svoje vlastné posolstvo, ako aj v prípade veľkých textov, napr. celých spisov. Na úrovni celých biblických spisov je možné nájsť inklúziu napr. v Matúšovom evanjeliu na miestach 1,23 (*Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel*, čo v preklade znamená *Boh s nami*) a 28,20 (*A hľa, ja som v vami po všetky dni až do skončenia sveta*). Iným príkladom takejto veľkej „megainklúzie“ môžu byť miesta v Markovom evanjeliu: 1,1 (*Začiatok evanjelia Ježiša Krista, Božieho Syna*) a 15,39 (*Keď stotník, čo stál oproti nemu, videl, ako vykrikoval a skončil, povedal: Tento človek bol naozaj Boží Syn*).

Nech nám tieto dve malé ukážky pomôžu aj vo väčších biblických celkoch nachádzať túto formálnu stavebnú formu posvätných textov, aby sme tak nadobudli určitú biblickú

citlivosť na ich výskyt a v konečnom dôsledku na spoľahlivejší výklad a porozumenie svätých textov Písma.

Recenzie kníh s biblickou tematikou

V tomto vydaní biblických impulzov chceme osloviť našich čitateľov ohľadom nezvyčajnej knihy síce nie celkom biblického obsahu, ale predsa nesmierne dôležitej knihy, ktorá sa autorovi týchto impulzov vďaka rodičom detí zo slávnosti prvého svätého prijímania vo farnosti Zuberec stala osobitne dôležitou. Ide o knihu od Petra Seewalda a má názov Benedikt XVI. Život.

Uvedený autor je našim čitateľom známy z mnohých predchádzajúcich kníh, v ktorých publikoval svoje rozhovory alebo opisy niektorých etáp života nedávno zosnulého emeritného pápeža Benedikta XVI. Kniha s uvedeným názvom vyšla v origináli roku 2020 v Mníchove a v slovenskom preklade Martiny Grochálovej ju v roku 2023 vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Je to jedinečné dielo najvyššej kvality. Vynikajúci preklad a vynikajúca koncepcia tejto viac ako tisícstranovej knihy si zaslúži všetky superlatívy. Jej čítanie je skutočným čitateľským zážitkom.

Životopisec pápeža Benedikta XVI. Peter Seewald zostavil svoje dielo pozoruhodným spôsobom. Veľké úseky života a činnosti Benedikta XVI. rozdelil na kratšie kapitoly, celkove ich je 74 a Epilóg, a v nich opísal rozličné udalosti a teologické témy, ktorým sa zosnulý pápež Benedikt počas svojho života venoval. Každá kapitola teda predstavuje stručné informácie o danej téme, ku ktorým pridal aj množstvo historických detailov na vykreslenie pozadia jednotlivých udalostí, či sledovaných problémov. Tie sú citlivo dopĺňané citátmi z rozhovorov s emeritným pápežom alebo z jeho diel, takže pri čítaní knihy je možné nájsť množstvo dôkazných informácií, mien, teologických diel rozmanitých autorov. Len menný register na konci knihy predstavuje 24 strán!

Postava veľkého teológa, koncilového experta, kardinála a pápeža Jozefa Ratzingera, blahej pamäti Svätého Otca Benedikta XVI. je tu opísaná živo, objektívne a presvedčivo. Vzhľadom na rozličné ťažkosti, ktoré pápež Benedikt musel počas svojej služby ako teológ, prefekt kongregácie a napokon pápež riešiť, sú opísané s objektívnou a vyváženou kompetentnosťou. Knihu teda možno s radosťou odporúčať na čítanie a štúdium so zárukou, že pre každého čitateľa bude obohatením.

Kontakty a konzultácie s členmi KBD

V predchádzajúcom vydaní Biblických impulzov sme vám sľúbili priniesť aspoň základné informácie ohľadom nastávajúcej jesene, keď si spolu s členmi biblického diela chceme pripomenúť 30. výročie vzniku Katolíckeho biblického diela na Slovensku.

Zatiaľ vám môžeme napísať len dátum a rámcový program stretnutia. Stretnutie plánujeme zorganizovať 14. októbra 2023 v priestoroch Katolíckej univerzity v Ružomberku. Pripravujeme dve prednášky: prvá bude venovaná novej praktickej metóde práce so Svätým písmom. Metóda sa zatiaľ nazýva Bibliológ a pochádza z prostredia židovsko-rabínskeho spôsobu čítania Písma v Amerike. Pri čítaní Písma a pri práci s textom sa v človeku zapalujú dva ohne, jeden čierny (napísaný atramentom) a druhý biely (horiaci medzi riadkami). Táto metóda bola s úspechom uvedená v nemeckom prostredí biblického apoštolátu. Na stretnutí sa o tom dozviete viac. Teoretické predstavenie metódy aj praktickú ukážku si pripraví docent

Branislav Kluska z Katolíckej univerzity v Ružomberku. Do tohto spôsobu čítania Písma prakticky zapojí aj účastníkov stretnutia.

V druhej prednáške bude predstavená vízia existencie a činnosti Katolíckeho biblického diela do budúcnosti. Je veľmi dôležité, aby sme sa v terajšej situácii dobre zorientovali a vytýčili si také línie práce na šírení porozumenia Svätého písma, ktoré budú účinné a atraktívne.

Okrem týchto dvoch prednášok bude na programe aj sv. omša a bude daná aj možnosť podeliť sa so svojimi skúsenosťami v biblickom apoštoláte. Svoju účasť a vystúpenie prisľúbil aj pán biskup Mons. František Rábek, vojenský ordinár, ktorý má okrem iných úloh pri Konferencii biskupov Slovenska na starosti aj biblické dielo na Slovensku.

Už teraz teda pozývame všetkých našich členov a členky KBD a, samozrejme, aj ďalších záujemcov o biblickú pastoráciu, biblický apoštolát a biblickú kultúru.

Pripravil: **Mons. Anton Tyrol**